

Od Memoranda k Matici slovenskej

Situácia po revolúcii 1848/49

Po neúspešnej revolúcii Rakúsko sprísnilo podmienky –

neoabsolutizmus – centralizmus, germanizácia, cenzúra + neexistoval parlament a vláda bola len výkonným orgánom panovníka.

Odporcovia režimu a bývalí revolucionári – **prenasledovaní**.

Táto situácia trvala približne 10 rokov.

Alexander von Bach – rakúsky minister vnútra – hlavný predstaviteľ a vykonávateľ neoabsolutizmu – podľa neho sa toto obdobie nazýva tiež aj Bachov absolutizmus – 1859 – odvolaný z funkcie – koniec absolutizmu.

Národné snahy Slovákov

Slováci využili uvoľnenie situácie, aby naplnili svoje ciele: **6. a 7. júna 1861 sa v Turčianskom Sv. Martine** konalo celonárodné zhromaždenie, na kt. bolo prijaté **Memorandum slovenského národa** (politický program).

Členovia delegácie, ktorá predložila Memorandum uhorskému snemu

Memorandový pohár, prsteň a náramky/náušnice – pamiatky na významnú udalosť.

Požiadavky Memoranda

Slováci v Memorande požadovali:

- vytvorenie Hornouhorského slovenského Okolia – autonómiu v rámci monarchie
- slovenčinu ako úradný jazyk
- vlastné školy s vyučovacím jazykom slovenským
- vlastný snem
- kultúrnu inštitúciu (Maticu slovenskú).

Štefan Marko Daxner – autor Memoranda

17
Kto sa chce podarovať Slovenskému národu, musí sa najprv podarovať jeho jazyku. Preto sa treba zaoberať tým, aby slovenský jazyk bol krásny, čistý a výrazný. To sa dá dosiahnuť tým, že sa bude učiť slovensky správne a že sa bude písať slovensky krásne. Preto sa treba zaoberať tým, aby slovenský jazyk bol krásny, čistý a výrazný. To sa dá dosiahnuť tým, že sa bude učiť slovensky správne a že sa bude písať slovensky krásne.

Memorandum národa
slovenského.
A zjednáť svoju budúcnosť,
aby, slobodným občianstvom,
ich národ v celom spravodlivom
poriadku a bezpečnosti udržať
záujmy svojho národnosti na,
celom svete, a v celom svete,
v čase a v budúcnosti.

Kto sa chce podarovať
slovenskému národu,
musí sa najprv podarovať
jeho jazyku. Preto sa
treba zaoberať tým, aby
slovenský jazyk bol krásny,
čistý a výrazný. To sa
dá dosiahnuť tým, že sa
bude učiť slovensky
správne a že sa bude
písať slovensky krásne.

Memorandum národa slovenského, 1861.
Archív Slovenského národného múzea v Bratislave,
zbierka Národné kultúrne pamiatky

Predloženie Memoranda

Memorandum Slováci predložili uhorskému snemu a neskôr ho doručili cisárovi Františkovi Jozefovi I. do Viedne – nesplnil všetko – len malé ústupky:

František Jozef I.

Slovenské gymnáziá

- otvorené 3 slovenské gymnáziá:
- Veľká Revúca,
- Kláštor pod Znievom,
- Turčiansky Svätý Martin.

Revúca – otvorené 1862

Martin – od 1867

Kláštor pod Znievom – od 1869

Matica slovenská

Štefan Moyzes

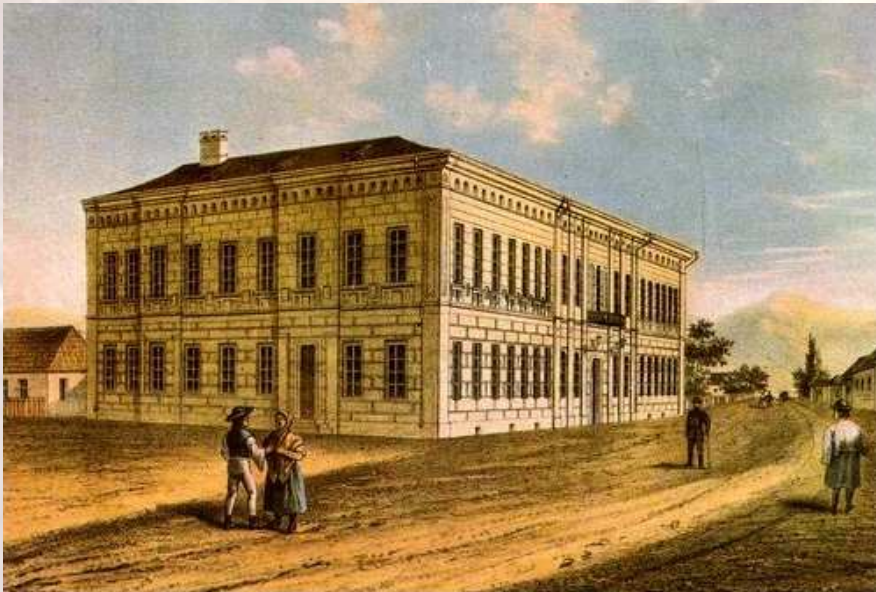
- 4. augusta 1863 – založená Matica slovenská – rozvoj duchovného života Slovákov – podpora vzdelanosti, kultúry, literatúry, umenia, vedy – vydávala knihy, učebnice – predseda=Štefan Moyzes a podpredseda=Karol Kuzmány.

Karol Kuzmány

Matica slovenská

- finančná zbierka na jej zriadenie, Slováci v priebehu 2 rokov vyzbierali vyše 50 000 zlatých, prispel aj cisár sumou 1000 zlatých

1875 – gymnázia aj Matica boli postupne zrušené.

**MATICA
SLOVENSÁ**

Matica bola obnovená v roku 1919.
Funguje dodnes.